

Að móta byggð.....

Niðurstöður úr málstofum sem Skipulagsstofnun hélt til undirbúnings þessarar ráðstefnu

Málstofur voru:

1. Unga fólkið, 20. nóvember
2. Íbúa – og félagasamtök, 13. janúar
3. Verktakar og fjárfestar, 10. febrúar
4. Skipulagsráðgjafar og aðrir ráðgjafar, 4. mars
5. Kjörnir fulltrúar sveitarfélaga, 23. mars

Ráðgjafar hjá *Alta ráðgjafarfyrirtæki* stýrðu umræðum

Þátttakendur voru frá 11 – 27

Nánari umfjöllun á www.skipulag.is

Vel skipulagt og fallett umhverfi er eftirsóknarvert
Mótun byggðar og umhverfis er víða ábótavant
Sitjum uppi með sár í byggðinni eftir "góðærið"

Málstofum var ætlað að kortleggja:

- Afhverju hefur mótun byggðar tekist illa og hvað veldur "sárunum" ?
- Hvernig umhverfi viljum við ?
- Þarf að breyta einhverju í vinnubrögðum, lagaumhverfi eða stjórnsýslu til ná fram auknum gæðum ?

Afhverju hefur mótun byggðar tekist víða illa - hvað olli sárunum?

- Of hröð og ómarkviss uppbygging
- Bútaskipulag / einstaklingshyggja - almenningsrými útundan
- Allt virtist seljast án tillits til gæða bygginga eða umhverfis
- Gróði talinn felast í sem mestu byggingarmagni

Þetta gat gerst vegna eftirfarandi:

- Greiður aðgangur að lánsfé

Upplýsingar um húsnæði í byggingu voru ekki notaðar við áætlanagerð

- Samkeppni og átök milli sveitarfélaga
- Skortur á heildarsýn og staðfestu í skipulagsmálum

Afhverju hefur mótun byggðar tekist illa

- SSH breytt ítrekað án greiningar á samlegð eða langtímaáhrifum
- Þróunaráætlun miðborgarinnar ekki framfylgt
- Þétting byggðar mest í miðborginni sem þegar er þéttust fyrir – deiluefni og leituðu því margir verktakar frekar á jaðrana
- Skortur á samráði - hagsmunir framkvæmdaaðila teknir fram yfir hagsmuni þeirra sem fyrir eru
- Of auðvelt að breyta skipulagi – menn hætta að taka mark á því

Afhverju hefur mótun byggðar tekist illa

- Skortur á rannsóknum og þekkingu á því hvað skapar gott umhverfi
- Skortur á "nútímasýn" – greiningu og skilningi á kostum og göllum núverandi byggðar og umhverfis
- Stjórnámálamenn skortir þekkingu á skipulagsmálum
- Fagaðila skortir þekkingu á fjármálum
- Tíma fagfólks sveitarfélaganna eytt í smáatriði í stað stefnumótunar

Hvernig umhverfi viljum við?

- Blandaða og fjölbreytta byggð (starfssemi og íbúðir, fjölbr. gerðir og stærðir íbúða)
- Góð almenningsrými og nothæf útivistarsvæði (ekki spássíur eða bílastæðaflæmi)
- Skilvirkar samgöngur, þar sem “heilbrigðari” samgöngumátar en einkabíllinn njóta forgangs
- Að tekið sé tillit til eldri byggðar, byggðamynsturs og landslagseinkenna
- Að fagurfræði, list og lýsing séu talin jafnmikilvæg og tæknilegar útfærslur

Leiðir til úrbóta:

Endurskoða gildismatið í samfélaginu

Hugsjónir og kjark þarf til

Leiðir til úrbóta – stjórnækin:

- Landsskipulag – samræming og almannahagsmunir
- Virkt svæðisskipulag fyrir höfuðborgarsvæðið
- Betri og skýrari stefnumótun í aðalskipulagi og nýta það betur sem stjórnæki
- Rammaskipulag sem hlekk milli aðal- og deiliskipulags og samningsgrundvöll við landeigendur
- Vandaðri skilmálagæð í deiliskipulagi – myndrænni framsetning og skýringar
- Ýmis hagstjórnartæki

Leiðir til úrbóta – stjórnsýslan:

- Sameina sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu – s/v horninu
- Staðfestu í skipulagsmálum, etv. lengri kjörtímabil
- Skipulagi ekki breytt nema það sé vel rökstutt og með hagsmuni heildarinnar að leiðarljósi
- Ákvarðanir í skipulagsmálum byggji á fagþekkingu á víðu sviði og samráði.
- Fagaðilar taki ákvarðanir um útfærslur – öflugri skipulagsdeildir
- Skipulagsvaldið hjá fagstofnunum
- Stofna embætti umboðsmanns íbúa

Leiðir til úrbóta –annað:

- Auka þekkingu almennings og stjórnámálanna á skipulagsmálum – byrja í grunnskólunum?
- Gagnrýnin umræða í fjölmiðlum
- Fjölpætt samgönguskipulag sem tekur til akandi, gangandi, hjólandi. Endurskoða kröfur um bílastæði í reglugerðum
- Nægjanlega þétt byggð til að standa undir almenningssamgöngum – sjálfbærni að leiðarljósi
- Samráð og gagnsæi – nota netið sem hugmyndabanka og til kynninga
- Hafa meiri sveigjanleika í skipulags- og byggingarreglugerð um gerð og staðsetningu íbúða
- Skipulagsstofnun sjái um námskeið og leiðbeiningar

Skiptar skoðanir voru um:

- Landsskipulag / svæðisskipulag/ sameiningu sveitarfélaga
- Þörf á að breyta stjórnsýslunni eða lögum og reglugerðum
- Staðfestu – og kunnáttuleysi stjórnámamanna
- Hversu ítarlegir deiliskipulagsskilmálar eiga að vera
- Háhýsi vs. lága þétta byggð
- Þéttingu byggðarinnar v.s. dreifingu
- Gildi einkabílsins

